

**รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งสถาบันบริหารจัดการเพื่อกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ.**

ตามที่ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดในมาตรา ๖ ว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ให้กระทรวงการคลังและผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารที่ดินหรือองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในลักษณะทำนองเดียวกับธนาคารที่ดินต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ พระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับ”

ต่อมา เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง หรือ สศค. ได้เชิญสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) (บจธ.) ร่วมประชุมเพื่อดำเนินการตามความในมาตรา ๖ ดังกล่าว โดยเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้มีหนังสือที่ กค ๑๐๐๖/๔๘๖๙ เรื่อง การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยยกร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการเพื่อกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. และส่งร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เพื่อให้ บจธ. นำไปดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บจธ. ขอเรียนว่า บัดนี้ได้ครบกำหนดการเปิดรับฟังความคิดเห็นแล้ว ขอเรียนสรุปดังนี้

๑. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

บจธ. เปิดรับฟังความคิดเห็นระหว่างวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึง วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ (รวม ๔๘ วัน) ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ๒ เว็บไซต์

www.labai.or.th และ

<http://www.lawamendment.go.th>

มีผู้สนใจร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๑๙ คน

๒. การจัดประชุมเป็นการทั่วไป

๒. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

พื้นที่ทั่วประเทศโดยจัดประชุมใน ๖ ภาคตามลักษณะภูมิศาสตร์ โดยทั่วประเทศมีผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานรัฐและรัฐวิสาหกิจ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรชุมชน นักวิชาการ นักศึกษา ภาคประชาสังคม และผู้ที่มีความสนใจ ดังนี้

ภาค	จังหวัด	สถานที่จัดประชุม	วันที่จัดประชุม
ภาคเหนือ	เชียงใหม่	ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ	๑๐ มกราคม ๒๕๖๓
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ฉะเชิงเทรา	โรงแรมชั้นธารา เวลเนส รีสอร์ท	๑๗ มกราคม ๒๕๖๓
ภาคใต้	สุราษฎร์ธานี	โรงแรมบรรจงบุรี	๒๒ มกราคม ๒๕๖๓
ภาคกลาง	กรุงเทพมหานคร	โรงแรมเซ็นทารา บายเซ็นทารา ศูนย์ราชการ และคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ	๒๓ มกราคม ๒๕๖๓

ภาค	จังหวัด	สถานที่จัดประชุม	วันที่จัดประชุม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นครราชสีมา	โรงแรมสีมาธานี	๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
ภาคตะวันตก	เพชรบุรี	หอประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๓. ผลการรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงรายละเอียด

หลังจากสิ้นสุดการเปิดรับฟังความคิดเห็นข้างต้น มีประชาชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๑,๕๘๑ คน ทั้งนี้ บจธ. ได้ดำเนินการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น โดยสามารถสรุปความคิดเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่รับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
๑. ชื่อ	ความคิดเห็นต่อชื่อ (ร่าง) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการเพื่อกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม (องค์การมหาชน)” ส่วนใหญ่เห็นว่าชื่อของสถาบันควรที่จะสื่อให้เห็นถึงภารกิจการดำเนินการของสถาบันเพื่อให้ความชัดเจน และชื่อตามร่างมีความยาวจนอาจทำให้จดจำได้ยาก	ปรับแก้ไขชื่อหน่วยงาน เพื่อให้มีความชัดเจนและสื่อถึงภารกิจของหน่วยงาน
๒. วัตถุประสงค์ (ร่างมาตรา ๘)	ควรเพิ่มเติมเรื่องที่อยู่อาศัย ซึ่งกรณีที่เกษตรกรและองค์กรชุมชนที่ได้รับการช่วยเหลือด้านที่ดินทำกินจากสถาบันแล้ว และต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบครบวงจรควรที่จะได้รับการสนับสนุนด้านที่อยู่อาศัย แต่ต้องมีหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือที่ชัดเจน เช่น ต้องเป็นที่อยู่อาศัยที่อยู่บริเวณที่ดินทำกินหรือตำบล อำเภอเดียวกับที่ดินทำกิน ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรชุมชนได้มีที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ ควรเพิ่มเติมเรื่องที่อยู่อาศัยของคนจนในเมืองด้วย	หลักการของร่างพระราชกฤษฎีกาครอบคลุมถึงที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อื่นใดที่ใช้ทำเกษตรกรรม หรือประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงที่อยู่อาศัยซึ่งอยู่บนที่ดินที่ใช้ทำเกษตรกรรม อย่งไรก็ดี มีการเพิ่มเติมกระบวนการสนับสนุนก่อนและหลังการนำที่ดินออกให้การช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังเพิ่มเติม ในส่วนที่อยู่อาศัยของเกษตรกรซึ่งไม่ได้อยู่บนที่ดินที่ใช้ประกอบเกษตรกรรมแต่อยู่ในภูมิลำเนาเดียวกับที่ดินที่ใช้ประกอบเกษตรกรรม อย่งไรก็ดี ในส่วนที่อยู่อาศัยของคนจนในเมือง หากประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมก็สามารถเข้ารับการช่วยเหลือสนับสนุนได้ แต่ในส่วนของการช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยของคนจนกลุ่มอื่นมีหน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว

ประเด็นที่รับฟัง ความคิดเห็น	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำ ร่างกฎหมาย
		เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การชุมชน) หรือ พอช.
๓. อำนาจหน้าที่และการดำเนินงาน (ร่างมาตรา ๙)	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม - ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้ดำเนินการทั้งที่ดินรัฐและเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการของร่างพระราชกฤษฎีกามุ่งเน้นในเรื่องที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประชาชนทุกกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือด้านที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สามารถเข้ารับความสนับสนุนได้ - ที่ดินที่นำมาใช้ดำเนินการมุ่งเน้นตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคือการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน ซึ่งเป็นกรณีที่ดินเอกชนเป็นหลัก ที่ปัจจุบันกระจุกตัวและทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ในส่วนที่ดินของรัฐนั้นมีหน่วยงานหลายหน่วยงานดำเนินการอยู่แล้ว - เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้
๔. องค์ประกอบของคณะกรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบกรรมการผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ จาก “ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เป็น “ปลัดกระทรวงการคลัง” เพื่อความคล่องตัวในการพิจารณาในส่วนที่ดินของรัฐ และจาก “ปลัดกระทรวงมหาดไทย” เป็น “ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เนื่องจากเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) - ควรแยกองค์ประกอบกรรมการในส่วนของกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดให้ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการภาคประชาสังคมโดยตรง ในขณะที่พันธกิจด้านที่ดินของภาคเอกชนไม่ใช่ภารกิจภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง - ตามร่างได้กำหนดกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่ององค์กรชุมชนไว้แล้ว อีกทั้งการกำหนดให้มีกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชน โดยที่องค์กรชุมชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการของสถาบันอาจเข้าข่ายเป็นการ

ประเด็นที่รับฟัง ความคิดเห็น	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำ ร่างกฎหมาย
		ขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)
๕. ทุน รายได้ และทรัพย์สิน	<ul style="list-style-type: none"> - คงเงินประเดิมรัฐบาล ๖,๐๐๐ ล้านบาท - ควรให้มีการจัดเก็บและจัดสรรภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะแก่ บจธ. เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีเหล้า ภาษีบุหรี่ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ จึงกำหนดให้รัฐสนับสนุนเงินทุนประเดิม ๖,๐๐๐ ล้านบาทเหมาะสมแล้ว - การจัดเก็บและจัดสรรภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Earmarked Tax) มีข้อกำหนดในการดำเนินการตาม มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๖. การรายงาน การกำกับดูแล การโอนอำนาจ หน้าที่	ควรที่จะมีการรายงานผลการดำเนินงานเสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทุก ๑ ปี เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินการของสถาบันอย่างต่อเนื่อง	ได้แก้ไขร่างมาตรา ๔๖ เพื่อให้ คทช. ทราบถึงการดำเนินการของสถาบันอย่างต่อเนื่อง